نظریه‌های شخصیت

جس فیست
گریگوری جی فیست

مجموعه خلاصه کتاب های

دوستان شما و کسانی که موفقیت شما برایشان مهم است، برای تهیه این مجموعه زحمات بسیاری کشیده اند، تا رویاهایتان برای ساختن یک زندگی پربار برای خودتان و ساختن زندگی زیبا تر برای دیگران به عنوان یک روانشناس، دست یافتنی تر باشد.

سپاسگزاریم که با رعایت حقوق مولفان و عدم انتشار غیرقانونی کتاب ها یا بخشی از آن ها، به هر شکل (دست نویس، کپی و فایل الکترونیکی) و خرید کتاب از مراکز مجاز، قدردان این زحمات هستید و حقوق شرعی و قانونی پدیدآورندگان (قانون حمایت از مولفین، مصوب ۱۳۴۸) را رعایت می کنید.

نظریه های شخصیت

مؤلف و گردآورنده گروه تألیف و گردآوری روان‌آموز
ناشر و صاحب‌امتیاز نشر روان‌آموز
مدیر تولید و ناظر چاپ جلال پریداد
مدیر هنری عاطفه حیدری‌مقدم
طراحی، صفحه‌آرایی و حروف‌چینی واحد گرافیک روان‌آموز
مدیر پروژه و ناظر تألیف مهسا عدالتیان شعرباف
ویرایش فنی و علمی تیم ویراستاران روان‌آموز
سرپرست شورای سیاست‌گذاری دکتر محمد امیدی‌فرد
دبیر شورای تألیف و ناظر علمی دکتر زینب خجوی
آدرس دفتر مرکزی: تهران ـ اقدسیه ـ بزرگراه ارتش
واحد اداری لجسیک مشهد ـ بزرگ‌راه وکیل‌آباد ـ بلوار هفت‌تیر
صندوق پستی صاپست ۱۰۷۷۰۸۰
تماس با ما company/ravanamooz ۰۲۱ ۸۲۸ ۰۸۱ ۸۰
www.ravanamooz.ir ۰۹۳۰ ۱۰۳ ۷۷ ۷۸
ravanamooz_team ravanamooz

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.

بخش اول: مقدمه

فصل اول: درآمدی بر نظریهٔ شخصیت ۴

بخش دوم: نظریه‌های روان‌پویشی

فصل دوم: فروید: روان‌کاوی ۸

فصل سوم: آدلر: روانشناسی فردی ۲۱

فصل چهارم: یونگ: روانشناسی تحلیلی ۳۰

فصل پنجم: کلاین: نظریهٔ روابط شیء ۴۰

فصل ششم: هورنای: نظریهٔ روان‌کاوی اجتماعی ۵۳

فصل هفتم: اریکسون: نظریهٔ پسافرویدی ۶۳

فصل هشتم: فروم: روان‌کاوی انسان‌گرا ۷۸

بخش سوم: نظریه‌های انسان گرا / وجودی

فصل نهم: مزلو: نظریهٔ کل‌نگر-پویشی ۸۸

فصل دهم: راجرز: نظریهٔ فردمدار ۱۰۷

فصل یازدهم: مِی: روانشناسی وجودی ۱۲۴

بخش چهارم: نظریه‌های آمادگی

فصل دوازدهم: آلپورت: روانشناسی فردی ۱۴۰

فصل سیزدهم: نظریهٔ صفت پنج‌عاملی اصلی شخصیت مک‌کری و کاستا ۱۵۳

بخش پنجم: نظریه‌های زیستی / تکاملی

فصل چهاردهم: نظریهٔ عاملی زیست بنیاد ۱۶۰

فصل پانزدهم: باس: نظریهٔ تکاملی شخصیت ۱۷۶

بخش ششم: نظریه‌های یادگیری-شناختی

فصل شانزدهم: اسکینر: تحلیل رفتاری ۱۸۲

فصل هفدهم: بندورا: نظریهٔ اجتماعی-شناختی ۱۹۷

فصل هجدهم: راتر و میشل: نظریهٔ یادگیری اجتماعی-شناختی ۲۱۳

فصل نوزدهم: کِلی: روانشناسی سازه‌های شخصی ۲۳۰

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.

فصل اول

درآمدی بر نظریهٔ شخصیت

شخصیت چیست؟

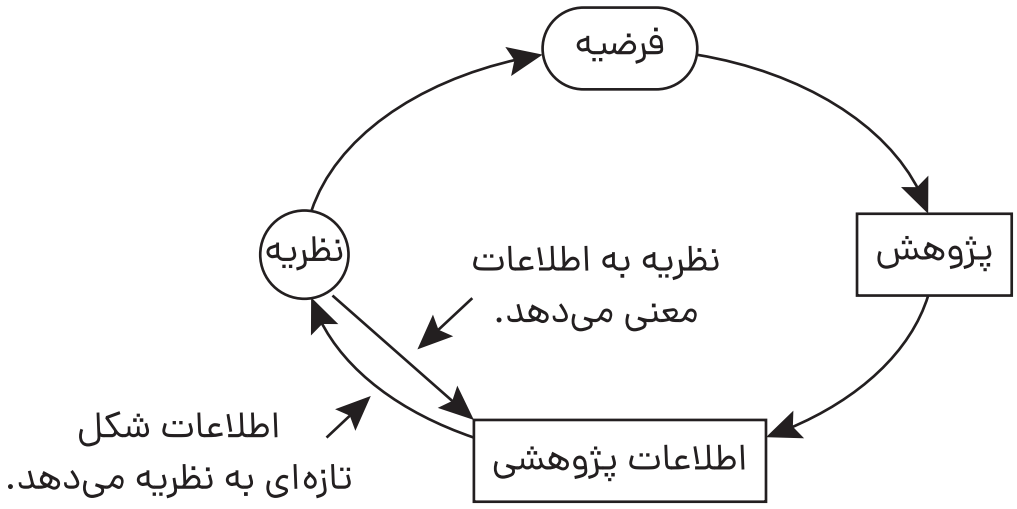
نظریه چیست؟

ویژگی‌های نظریه مفید

ابعاد برداشت از انسان در نظریه‌های مختلف شخصیت

پژوهش علمی و سنجش شخصیت

فروید از آمیختگی گمانه‌زنی فلسفی و شواهد بالینی، اولین نظریهٔ مدرن شخصیت را به وجود آورد.
واژهٔ شخصیت از پرسونا مشتق شده‌است.
علت اینکه نظریه‌پردازان مختلف، نظریه‌های منحصربه‌فردی را ساخته‌اند این است که در مورد ماهیت انسان اتفاق نظر ندارند و هریک شخصیت را از دید خودش می‌بینند.
شخصیت عبارت است از الگوی نسبتاً پایدار صفات، گرایش‌ها یا ویژگی‌هایی که تا اندازه‌ای به رفتار افراد دوام می‌بخشد.
نظریهٔ علمی یک رشته فرض‌های مرتبط است که به دانشمندان امکان می‌دهد برای تدوین‌کردن فرضیه‌های آزمون‌پذیری از استدلال استنتاجی منطقی استفاده کنند.
نظریه، بسیار محدودتر از فلسفه است. فلسفه به چیزی که باید باشد می‌پردازد، در حالی که نظریه با بایدها سر و کار ندارد.
نظریه با یک رشته اظهارات اگر... در این‌صورت... سر و کار دارد.
علم به مشاهده و طبقه‌بندی اطلاعات و اثبات قوانین کلی از طریق آزمودن فرضیه‌ها مربوط می‌شود.
فرضیه حدس یا پیش بینی فرهیخته‌ای است که اعتبار آن را می‌توان از طریق به‌کارگیری روش علمی آزمایش کرد.
طبقه‌بندی، رده‌بندی چیزها طبق روابط طبیعی آن‌ها است که برخلاف نظریه‌ها مولد نیستند.
روانشناسی علم: دربارهٔ تاثیر فرایندهای روان‌شناختی و ویژگی‌های شخصی دانشمند بر پیدایی نظریه‌ها و پژوهش علمی او تحقیق می‌کند.

۱) نظریهٔ مفید پژوهش تولید می‌کند. (مهم‌ترین ملاک)

دو نوع پژوهش: توصیفی و فرضیه‌آزمایی

پژوهش توصیفی به اندازه‌گیری، نام‌گذاری و طبقه‌بندی واحدهایی مربوط می‌شود که در ساختن نظریه به‌کار گرفته شده‌اند.

۲) ابطال‌پذیر است. برای اینکه نظریه‌ای ابطال‌پذیر باشد باید به قدر کافی دقیق باشد که پژوهشی را توصیه کند که از اصول اساسی آن حمایت یا آن‌ها را رد کند. اگر نتایج پژوهش مثبت و منفی را بتوان به حمایت از نظریه تعبیر کرد، نظریه ابطال‌پذیر نیست.

۳) نظریهٔ مفید اطلاعات را سازمان می‌دهد.

۴) اقدامات را هدایت می‌کند: به گونه‌ای که کاربندان بتوانند مشکلات روزمرهٔ خود را حل کنند. اینکه نظریه تا چه اندازه تفکر و عمل را در سایر رشته‌ها تحریک می‌کند نیز در این ملاک می‌گنجد.

۵) نظریهٔ مفید همسانی درونی دارد: به گونه‌ای که اجزاء آن از لحاظ منطقی سازگار هستند و زبان همسانی در آن به‌کار گرفته شده‌است.

تعریف عملیاتی تعریفی است که واحدها را برحسب رویدادها یا رفتارهای قابل‌مشاهده توصیف می‌کند که بتوان آن‌ها را اندازه‌گیری کرد.

۶) از قانون ایجاز تبعیت می‌کند.

ابعاد برداشت از انسان در نظریه‌های مختلف شخصیت: (۶ بعد)

۱) جبرگرایی در برابر انتخاب آزاد

۲) بدبینی در برابر خوش‌بینی: به‌طور کلی: نظریه‌پردازان شخصیتی که به جبرگرایی اعتقاد دارند، بدبین هستند (اسکینر مستثنی است) در حالی که آن‌هایی که به ارادهٔ آزاد معتقدند معمولاً خوش‌بین‌اند.

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.

۳) علیت در برابر غایتمندی

۴) عوامل تعیین کنندهٔ هشیار در برابر ناهشیار

۵) عوامل تاثیر گذاری زیستی در برابر اجتماعی بر شخصیت

۶) بی‌همتایی در برابر شباهت‌ها

برای اینکه ابزارهای اندازه‌گیری شخصیت مفید واقع شوند باید پایا و معتبر باشند.

منظور از پایایی (reliability) ابزار اندازه‌گیری مقدار نتایج با ثباتی است که به بار می‌آورد.

دو نوع پایایی مهم:

باز آزمون ← زمانی که نمرهٔ افراد در دو اجرای مختلف پرسش‌نامه تقریباً یکسان باشد.

همسانی درونی ← باز آزمون همسانی درونی زمانی که همهٔ مواد آن یک چیز را ارزیابی کند.

اعتبار (validity): یک آزمون تا چه اندازه آنچه را که قرار است ارزیابی کند، واقعا ارزیابی می‌کند.

۲ نوع اعتبار مهم:

اعتبار سازه ← درجه‌ای که یک ابزار سنجش چند سازهٔ فرضی را ارزیابی می‌کند.

اعتبار پیش بین ← درجه‌ای است که یک آزمون رفتار آینده پیش‌بینی می‌کند.

عالی‌ترین ارزش هر ابزار سنجش : درجه‌ای است که بتواند رفتار یا شرایط آینده را پیش‌بینی کند.

سه نوع اعتبار سازهٔ مهم: اعتبار همگرا، اعتبار واگرا، اعتبار افتراقی

۱) یک ابزار سنجش در صورتی اعتبار سازه همگرا دارد، که نمره‌های به‌دست آمده از آن ابزار با نمره‌های ابزار سنجش معتبری که ساختار یکسانی دارد، همبستگی عالی داشته باشد.

۲) یک پرسش‌نامه در صورتی اعتبار سازهٔ واگرا دارد که با سایر پرسش‌نامه‌هایی که آن سازه را ارزیابی نمی‌کنند، همبستگی کم یا بی‌معنایی داشته باشد.

۳) یک پرسش‌نامه در صورتی اعتبار افتراقی دارد که دو گروه افراد را که به متفاوت‌بودن شهرت دارند، از یکدیگر متمایز کند.

گذرگاه فصل

- اصطلاح شخصیت از کلمهٔ لاتین پرسونا که به معنای نقابی که افراد به چهره می‌زنند تا ظاهر خود را به دنیای بیرون نشان دهند، گرفته شده‌است. اما روانشناسان، شخصیت را چیزی بیشتر از ظواهر بیرونی می‌دانند.
- شخصیت، تمام صفات یا ویژگی‌های نسبتاً پایداری که به رفتار شخص ثبات می‌بخشند را شامل می‌شود.
- مجموعه‌ای از نظریه‌های مرتبط که به دانشمندان امکان می‌دهد فرضیه‌های آزمون‌پذیری را

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.

تدوین کنند، نظریه نام دارد.

- نظریه را نباید با فلسفه، گمانه‌زنی، فرضیه و یا طبقه‌بندی اشتباه گرفت.
- شش ملاک که سودمندی نظریهٔ علمی را تعیین می‌کند به قرار زیر است:

۱) آیا نظریه پژوهش تولید می‌کند؟

۲) آیا ابطال‌پذیر است؟

۳) آیا دانش را سازمان‌دهی می‌کند و توضیح می‌دهد؟

۴) آیا برای مشکلات روزمره راه‌حل‌های عملی پیشنهاد می‌کند؟

۵) آیا همسانی درونی دارد؟

۶) آیا ساده است، یا از قانون ایجاز تبعیت می‌کند؟

- برداشت از ماهیت انسان را می‌توان در شش بعد جای داد:

جبرگرایی در برابر ارادهٔ آزاد

بدبینی در برابر خوش‌بینی

علیت در برابر غایت‌مندی

عوامل تعیین‌کنندهٔ هشیار در برابر ناهشیار

عوامل زیستی در برابر عوامل اجتماعی

بی‌همتایی در برابر شباهت‌ها در افراد

- هر نظریه‌پرداز شخصیت، برداشت آشکار و ناآشکاری از انسان دارد.

برگردان

پایایی	reliability
اعتبار	validity
اعتبار سازه	construct validity
اعتبار همگرا	convergent validity
اعتبار واگرا	divergent validity
اعتبار افتراقی	discriminant validity
اعتبار پیش‌بین	predictive validity

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.

فصل دوم

فروید: روان‌کاوی

فروید منحصراً از روش موردپژوهی استفاده کرد.

فروید فن هیپنوتیزم را برای درمان هیستری از مارتین شارکو آموخت و از طریق هیپنوتیزم متقاعد شد که نشانه‌های هیستری علت روان‌زاد و جنسی دارد.

فروید پالایش روانی را از بروئر آموخت.

علت روان‌رنجوری‌ها اغفال‌شدن کودک توسط والد است ← ولی آن را به ۴ دلیل کنار گذاشت.

۱) نظریهٔ اغفال نتوانست به او کمک کند که حتی یک بیمار را درمان کند.

۲) تعداد زیادی از پدرها از جمله پدر خودش به انحراف جنسی متهم می‌شدند.
۳) ذهن ناهشیار احتمالاً نمی‌تواند واقعیت را از خیال تشخیص دهد.
۴) خاطرات ناهشیار بیماران روان‌پریش حاد هیچ‌گاه تجربیات جنسی اوایل کودکی خود را آشکار نمی‌سازند.

بعد از جنگ جهانی اول ← تغییراتی در نظریهٔ فروید ← ۱) بالا بردن غریزهٔ مرگ و رساندن آن به سطح غریزهٔ زندگی، ۲) منظور کردن سرکوبی به‌عنوان یکی از دفاع‌های خود، روشن‌کردن عقدهٔ ادیپ زنانه.

زندگی روانی ← سطح ناهشیار ← ناهشیار تمام و کمال
سطح هشیار ← نیمه‌هشیار

این سه سطح برای مشخص کردن فرایند و مکان به‌کار رفته‌اند.
ناهشیار در برگیرندهٔ تمام سائق‌ها، امیال یا غرایزی است که خارج از آگاهی ما هستند، ولی اغلب کلمات، احساس‌ها و اعمال ما را بر می‌انگیزند.
ناهشیار توجیهی است برای معنی نهفته در رویاها، لغزش‌های زبان، نشانه‌های روان‌رنجوری و برخی فراموشی‌ها که سرکوبی نامیده می‌شوند.
فرایندهای ناهشیار فقط زمانی می‌توانند وارد هشیاری شوند که به قدر کافی تغییر شکل یافته باشند.

تا از چنگ سانسور چی بگریزند ← سانسورچی اولیه ← بین ناهشیار و نیمه‌هشیار
سانسورچی ثانویه (نهایی) ← بین نیمه‌هشیار و هشیار

مواد ناهشیار اغلب درون‌مایه‌های جنسی یا پرخاشگری قدرتمندی دارند، زیرا رفتارهای جنسی و پرخاشگرانهٔ کودکی اغلب تنبیه یا بازداری شده‌اند. تنبیه و بازداری معمولاً احساس‌های اضطراب به وجود می‌آورد و اضطراب موجب سرکوبی می‌شود یعنی راندن تجربیات ناخوشایند و اضطراب‌آور به ناهشیار به‌عنوان دفاعی در برابر عذاب آن اضطراب.
بخشی از ناهشیارها از تجربیات نیاکانمان سرچشمه می‌گیرد که از طریق صدها نسل پی در پی به ما منتقل شده ← موهبت نوع پیدایشی شبیه مفهوم ناهشیار جمعی یونگ ← استفاده فروید از موهبت نوع پیدایشی در توضیح عقدهٔ ادیپ و اضطراب اختگی.
ذهن ناهشیار یک نفر می‌تواند با ناهشیار دیگری ارتباط برقرار کند، بدون اینکه آن‌ها از این فرایند آگاه باشند.

محتوای نیمه هشیار از دو منبع حاصل می‌شود: ۱) ادراک هشیار، ۲) ناهشیار
افکاری که به‌راحتی بین هشیار و نیمه‌هشیار جابه‌جا می‌شوند عمدتاً بدون اضطراب هستند.

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.

هشیاری آن دسته از عناصر ذهنی موجود در آگاهی در هر لحظه از زمان است.
تصورات از دو مسیر به هشیاری می‌رسند. یکی از طریق سیستم هشیار ادراکی است که به سمت دنیای بیرونی گرایش دارد و به‌عنوان واسطه‌ای برای ادراک محرک‌های بیرونی عمل می‌کند و دومین منبع از درون ساختار ذهن حاصل می‌شود و تصورات تهدیدکننده اما تغییر یافتهٔ ناشی از ناهشیار و تصورات ناشی از نیمه‌هشیار را که تهدید کننده نیستند، شامل می‌شود.
هنگامی‌که تصورات ناهشیار به هشیاری می‌رسند شدیداً تغییر شکل یافته هستند و اغلب به‌صورت نشانه‌های روان‌رنجوری یا عناصر رویا در می‌آیند.
مدل مکان‌نگاری: ۱) هشیار، ۲) نیمه‌هشیار، ۳) ناهشیار
مدل ساختاری: ۱) (نهاد)، ۲) (خود)، ۳) فرا (خود)
مدل ساختاری تصورات ذهنی را طبق عملکرد یا مقاصد آن‌ها توضیح می‌دهد.
خود: ۱) نیمه‌هشیار، ۲) هشیار، ۳) ناهشیار
فراخود: ۱) نیمه‌هشیار، ۲) ناهشیار
نهاد: ناهشیار
نهاد (id) با واقعیت تماس ندارد ← با گذشت زمان یا تجربیات فرد تغییر نمی‌کند.
تنها وظیفهٔ نهاد لذت‌جویی است ← اصل لذت.
نوزاد را می‌توان مظهر نهاد در نظر گرفت.
نهاد، غیر منطقی است و می‌تواند به‌طور همزمان عقاید متضادی را پرورش دهد.
ویژگی دیگر نهاد فقدان اخلاقیات است. ضد اخلاقی نیست، صرفاً غیر اخلاقی است.
نهاد بدوی، بی‌نظم، دست نیافتی برای هشیاری، تغییرناپذیر، غیر اخلاقی، غیر منطقی، سازمان نایافته و سرشار از انرژی که آن را از غرایز دریافت می‌کند و برای ارضای اصل لذت به مصرف می‌رساند.
نهاد ← مخزن غرایز ← از طریق فرایند نخستین عمل می‌کند.
چون نهاد کورکورانه به دنبال ارضای اصل لذت است، بقای آن به رشد فرایند ثانوی بستگی دارد تا آن را با دنیای بیرونی مرتبط کند، این فرایند از طریق «خود» عمل می‌کند.
وقتی که کودک یاد می‌گیرد خود را از دنیای بیرونی تشخیص دهد؛ خود، از نهاد متمایز می‌شود.
خود(ego) ← تحت سلطهٔ اصل واقعیت
خود به‌عنوان تنها حوزهٔ ذهن که با دنیای بیرونی تماس دارد ← شاخهٔ تصمیم‌گیرنده یا مجری شخصیت.
خود، سعی می‌کند بین درخواست‌های نهاد، فراخود و دنیای بیرون سازش برقرار کند ←محاصره

در صورتی که این جزوه به هر طریقی غیر از خرید از سایت ravanamooz.ir به دست شما رسیده است، استفاده از آن غیر قانونی و غیر اخلاقی است.